

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

FREE TRANSLATION

By the Grace of G-d
11 Nissan,¹ Erev Shabbos p. Tzav,^{*1}
Shabbos² Hagadol,³ 5740.
Brooklyn N.Y.

To The Sons and Daughters of
Our People Israel, Everywhere -
G-d bless you all!

Greeting and Blessing:

Pursuing the theme of the letter of Rosh Chodesh Nissan⁴ concerning the special emphasis on this coming Pesach on being "Good to Heaven and good to the creatures" - in view of the fact that the day of Yetzias Mitzrayim which ushers in the festival, as also the day of Rosh Chodesh which ushers in the Month of Geulo, occur this year on the third day of the week, "the day blessed twice with good,"

A further point will be discussed here, as follows:

In general, although the world was created in four distinct "kingdoms" - "mineral, vegetable, animal, and man,"⁵ each divided and subdivided into distinct orders, genera, species, etc., and each group comprising countless individuals,⁶ where each individual was created in its own image,⁷ so that it is difficult to find two specimens that are completely identical⁸ in all respects⁹ - this infinite diversity is particularly reflected in the creation of man,¹⁰ when G-d created the first man (Adam) and "stamped" each and all human beings in his (Adam's) "imprint," yet there are no two person in the world that are completely alike in their faces, opinions, etc.

So also in regard to Time, which G-d created¹¹ and divided into days, weeks, months, and years, where each day, week, month and year has its own special qualities and (hence) special goals, or, to quote our Sages,¹² "Each day has its own task."

One of the basic purposes of all this diversity in the world,¹³ which G-d created" precisely in this way, is (as the text continues) - "to do,"¹⁴ i.e. "to improve"¹⁵ in order that a person should each day improve his or her daily conduct in accordance with the Will of the Creator, as revealed in the Torah, Toras Emes, and thereby bring about an improvement (perfection) in the whole Creation,¹⁶ through eliciting¹⁷ the inner unity of the universe,¹⁸ and thus accomplish the intent of the Creator "to make this material world a fitting abode¹⁹ for Him, blessed be He," the Absolute One.²⁰

The special aspect which distinguishes this year from other years - as it was discussed at length in the message for the New Year 5740 - is that its first day, Rosh Hashanah, occurred on Shabbos, and the whole year is "the Seventh Year,²¹ a Year of Shemittah,²² a Shabbos unto G-d"²³ - a "Shabbos-like" (Sabbatical) year.

Now returning to the concept of the correlation and unity of "Good to Heaven" and "Good to the creatures" (brought out in the letter of Rosh Chodesh Nissan), we see that the same concept is also underscored, indeed even more forcefully, in the similarity of content of both the Shabbos day and the Shabbos year:

During the Shabbos day a Jew is expected to utilize the rest from all work for spiritual refreshment, to deepen and strengthen his bond with G-d,²⁴ through dedicating the released time to more Torah²⁵ and more prayer,²⁶ both quantitatively and qualitatively²⁷ - in the fullest measure of "Good to Heaven." At the same time the Jew is commanded to include in his rest "your ox ('clean' beast) and your ass ('unclean' beast)... and the son of your maidservant and the stranger"²⁸ - in the fullest measure of "Good to the creatures."

Similarly in the Shabbos year,²⁹ when the Jew was released from his main pursuit of livelihood - which in the good old times,³⁰ when Jews dwelt on their land, "every man under his vine and under his fig-tree,"³¹ was mainly from the field and orchard - was the released time to be dedicated to spiritual matters in terms of "a Shabbos unto G-d," as mentioned above - "Good to Heaven." At the same time he renounced possession of his fields and orchards for the duration of the whole year, "in order that the poor and your people may eat, and what they left over, the beast of the field shall eat"³²; and he also released the debtor from his debt³³ - "Good to the creatures" in all respects.

Which is only to emulate G-d's way of taking our people out of Egypt from bondage to freedom, "and they prepared no provision for themselves"³⁴ and G-d sustained them in the wilderness until they entered the good and spacious land."³⁵

*

*

*

The similarity of content which the Shabbos day and Shabbos year share with Pesach, the Festival of Our Freedom, is reflected also in this respect that all three - individually and jointly - are designed to engrave³⁶ upon our hearts and minds the basic tenet of creation ex nihilo³⁷: that G-d created heaven and earth and all their hosts in six days, and that He is the Master of the Universe. And just as each day of the week - "the first day of the Shabbos-Week," "the second day of the Shabbos-Week," etc., and certainly the day of the Holy Shabbos itself, remind us to "Remember" and "Keep"³⁸ (the Shabbos day), this "Foundation of Foundations and Pillar of Wisdoms,"³⁹ -- so does also every year of the Shemittah cycle, and certainly the Shemittah Year itself, reinforce⁴⁰ our belief that the Creator of the Universe is the Master of the Universe; and that all the produce that the earth produces year after year is not produced by the earth's own power, but by the

power of Him "who in His goodness renews each day continuously the work of Creation." Which reminds us also that everyone's Parnosso⁴¹ is not the result of "my power and the strength of my hand,"⁴² but the blessing of G-d, "who feeds the whole world in His goodness."

All this profoundly implants in the Jew both basic convictions: his faith and bond with the Creator and Master of the world, and his commitment to do everything possible that all around him should be in a state of true freedom (freedom from all want and anxiety) and inner peace - in the highest and fullest measure of both "Good to Heaven" and "Good to the creatures" together.

And with this inspiration we proceed from Chag HaMatzos, the Festival of Our Freedom, like our liberated ancestors, eagerly counting⁴³ the days and weeks to the longed-for day of Freedom in its true completeness - the day we celebrate as the Festival of Mattan Torah, when we received our Torah from G-d at Sinai, beginning with the Ten Commandments, from "I am G-d, your G-d..." to "You shall not covet..." anything that is your neighbor's"⁴⁴ - thus embracing both "Good to Heaven" and "Good to the creatures" - all "in a single utterance."⁴⁵

*

*

*

May G-d grant that everyone of us - man, woman, and child - in the midst of all our people Israel, should celebrate the festival of Yetzias Mitzraim, the Season of Our Freedom, in a manner that should illuminate and vitalize each day thereafter throughout the year, stimulating additional efforts in all matters of "Good to Heaven and Good to the creatures," in the fullest measure of true freedom, and this will hasten and speed the end of the dark Golus,⁴⁶ and the complete liberation of each one and all of our Jewish people, at the true and complete Geulo through our Righteous Moshiach, in our own days, and we will be "happy in the restoration of Your city and rejoicing in Your service,"⁴⁷ "and we, Your people⁴⁸ and the sheep of Your pasture, will praise You for ever, for generation after generation."⁴⁹

With esteem and blessing for
a Kosher and joyous Pesach,

/Signed: Menachem Schneerson/

(1) נשיא לבני אשר, ראה ליקוטי לוי"צ אגרות ע' תיד. (1*) אין צו אלא ל' זירוז מיד ולדורות (תו"כ ופרש"י ר"פ צו). וראה אוה"ח הקדוש (ו, ב): וברך רמז תרמוז כל הפרשה על גלות האחרון כו' והודיע למשה לזרז לישראל כו' עיי"ש. (2) שהיא השבת שלפני החג, ו"נהגו בדורות האחרונים שהחכם דורש הלכות פסח בשבת שלפניו. . והעיקר לדרוש ולהורות להם דרכי ה' וללמד להם המעשה אשר יעשו" (שו"ע אדה"ז סתכ"ט ס"ב. וש"נ). (3) ראה תוד"ה ואותו (שבת פז, ב). טושו"ע (ואדה"ז) או"ח ר"ס ת"ל. לקו"א להה"מ (הוצאת קה"ת) סקכ"ד. או"ת עה"פ משכו וקחו (ל, סע"א ואילך). (4) וראה גם מכתב י"א ניסן ה'תשל"ה (הגש"פ - קה"ת תשל"ט - ע' תפ ואילך). (5) כנגד ד' אותיות שם הוי' (ע"ח ריש שמ"ב. סוף ש"נ. ועוד. תניא פל"ח - נ, ב). ולהעיר שביו"ד נכלל הקוץ שעל היו"ד (אגה"ת פ"ד), ומזה מובן גם במדבר. (6) ראה אוה"ת וארא (נו, ב) עה"פ (תהלים קד, כד) מה רבו מעשיך הוי'. וברשימות הצ"צ (יהל אור) לתהלים שם (ע' תד): שלבד ריבוי הנבראים עוד זאת כל נברא יש בו ריבוי בחי' שהוא ביבשה ובים. וראה ד"ה שבחי ירושלים (הב') תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' שפו ואילך). (7) ר"ה יא, א. חולין ס, א.

וראה פרש"י ד"ה בצביונם - ר"ה שם. (8) ראה ירושלמי סנהדרין פ"ד ה"ט: אפי' תינתא או חיתתא לא דמיא לחבירתא (בפני משה שם: אין. . של שדה ואילן זה דומין לשל אחר. אבל ראה ת"י יומא רפ"ו ד"ה שני). (9) ועפ"ז יומתק שביומא שם צ"ל לימוד למראה בפ"ע ולקומה בפ"ע (ונפק"מ להלכה שאפילו למצוה לא בעינן שוין בקול). וצ"ע מאי שנא מסנה"עא, א. (10) סנהדרין לז, סע"א במשנה. שם לח, א בגמרא. ירושלמי שם. (11) שגם הזמן נברא מחודש כו' כשאר כל הנבראים (הה"מ, הובא בסי' עם דא"ח שער הק"ש רד"ה להבין פ"ר דק"ש). (12) זח"ג צד, ב. ובזח"א רסד, ב: מלמד שכל יום ויום יש לו כחו. וראה שו"ת הרשב"א ח"א סתכ"ג. (13) להעיר מתורת הבעש"ט שבכל דבר שיהודי רואה או שומע ישנה הוראה בעבודת השם (היום יום ע' נב. כש"ט - הוצאת קה"ת - הוספות אות קכז-קכט. וש"נ). (14) בראשית ב, ג. (15) ראה ב"ר פי"א, ו ובפרש"י שם. וראה אוה"ת בראשית (כרך ג) ע' תקיד ואילן. (16) להעיר מרמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד: עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרס לו ולהם תשובה והצלה. (17) ראה תו"א וישב כז, ד. וראה כש"ט סש"צ (הוצאת קה"ת נו, סע"ב ואילן). (18) כיון שכולם נבראו ע"י הוי' אחד - הוי' (גם) לשון מהוה (שעהיוה"א רפ"ד. וראה זח"ג רנז, ב. פרדס ש"א פ"ט), וכמ"ש מה רבו מעשיך הוי'. (19) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא פל"ו. (20) ראה תו"ח נח עג, ב. ובכ"מ. (21) דשייכים זל"ז וכמחז"ל שבת לה', כשם שנאמר בשבת בראשית (תו"כ (הובא בפרש"י) בהר כה, ב. וראה ראב"ע ורמב"ן ועוד שם). (22) שייכות דשנת השמיטה לענין "שלישי" - ראה לקוטי לוי"צ אגרות ע' רלט ואילן. (23) בהר כה, ב-ד. (24) ראה תניא (קו"א) בסופו: פנימיות השבת היא הכוונה בתפלת השבת ובת"ת לדבקה בה' אחד כו'. (25) ראה ירושלמי שבת פט"ו ה"ג. יל"ש ר"פ ויקהל. - וראה זח"ג צה, רע"א. תורת לוי"צ למס' תענית ע' ג. (26) ראה ירושלמי שם. תו"א הוספות קיג, א-ב. סידור הנ"ל רצז, ד. אגה"ק ס"א (קג, א). לקו"ת ברכה ד"ה והי' מדי חודש. (27) ראה זח"ג קעד, רע"א ובניצוצי אורות שם. וראה שעה"פ להאריז"ל עה"פ (יתרו כ. ח) זכור את יום השבת לקדשו: לחדש בו דברי תורה. סידור הנ"ל רצז, ד. אגה"ק ס"א (קג, א). לקו"ת ברכה ד"ה והי' מדי חודש. (28) משפטים כג, יב. (29) ראה ספורנו עה"פ בהר שם: שתהי' כל השנה הבטלה מעבודת האדמה מוכנת לעבודתו. . שגם עובדי האדמה כאשר ישבתו בשנה ההיא יתעוררו לדרוש את ה'. ובסד"ה כי תבואו תר"ל (סה"מ תר"ל ע' קלח) דכל השנים כללות נש"י א"א להם להיות בעבודתם כהסנהדרין כיון שהם טרודים לחרוש ולזרוע כו' אבל בשביעית היתה עבודתם כמו הסנהדרין כו'. (30) ראה שיחת ח"י אלול תשל"ט סכ"ז. (31) מ"א ה, ה. וכן לעת"ל - מיכה ד, ד. (32) משפטים שם, יא. (33) ראה טו, ב. ונוהג גם בזמן הזה, ובכל מקום - רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ט ה"ג. טושו"ע חו"מ ר"ס סז. שו"ע אדה"ז הל' הלואה סל"ד. - ועד"ז נאמר אצל עבד עברי ואמה עברי', שיוצאים בשנה השביעית שלהם (ראה טו, יב. וראה גם משפטים כא, ב), ובשמו"ר פ"ל, טו: אמר הקב"ה כשם שבראתי את עולמי לו' ימים ונחתו בשביעי כך יעשה עמך ו' שנים ויצא בן חורין. וראה בפ"י מהרז"ו שם. וראה רמב"ן ורבינו בחיי עה"פ משפטים שם. תו"א ותו"ח סד"ה ואלה המשפטים. אוה"ת משפטים ד"ה כי תקנה (ס"ע א"עז ואילן). - ובזח"ג קח, א: ובהוא נייחא דארעא אצטרכו עבדין נייחין. וראה תו"ש למשפטים כא ס"ק ע. וש"נ. ואכ"מ. (34) בא יב, לט. (35) בשלח טז, לה. (36) חינוך מצוה כא. מצוה לא-לב. מצוה פד. ובנוגע לפסח - ראה גם סידור (עם דא"ח) שער החנוכה (רעא, ג) דע"י יצי"מ ידעתי כי גדול הוי' מכל האלקים, עיי"ש. (37) ויתירה מזו ראה או"ת להה"מ (כז, ג): בחדוש העולם נתגלה חיצוניות העולמות כו' ויציאת מצרים הי' הכוונה שיתגלה פנימיות העולמות. (38) ראה רמב"ן עה"פ יתרו כ, ח. (39) (שהוא) ממציא כל הנמצא* כו' משמים וארץ כו' (רמב"ם בתחלתו). ולהעיר מהמשך תרס"ו ע' תלא. (40) ראה חינוך שם (מצוה כא): שיזכור האדם כי הארץ שמוציאה אליו הפירות. . לא בכחה וסגולתה כו'. ושם מצוה שכח: שיראה ממעשה האדם בכל ענין שנה זו (דשמיטה) כאילו אין דבר מיוחד ברשותו רק שהכל ברשות אדון הכל. (41) להעיר מדברי אדמו"ר מהר"ש: גם העולם ניזון ממך כי כאו"א אינו מרויח לפ"ע ההוצאה לפי חשבון אף בהגדולים ורק ניזונים ממך כו' (סה"מ תש"ט ע' 21). (42) עקב ח, יז-יח. וראה סמ"ג מל"ת סד. (43) ראה ר"ן סוף מס' פסחים. (44) יתרו שם, ב-יד. (45) מכילתא יתרו כ, א (הובא בפרש"י עה"ת שם). (46) איוב כח, ג. וראה ד"ה ראשית גוים, פר"ת. (47) ברכת "אשר גאלנו" (בהגש"פ) מפסחים קטז, ב במשנה. (48) תהלים עט, יג. (49) להעיר מסנה" (צט, א): ימוה"מ כו' רבי אומר ג' דורות. וראה תנחומא ס"פ תצא. פיהמ"ש שם.